

Vereniging voor katholiek
en christelijk onderwijs

Verus, voor waardenvol onderwijs

Wij zijn Verus, de vereniging van 4000 katholieke en christelijke scholen.

Wij geloven in de kracht van waardenvol onderwijs, van scholen waar kinderen samen leren leven en breed gevormd worden, in hart hoofd en handen. Door samen te werken vormen we een beweging die bijdraagt aan een samenleving gebaseerd op naastenliefde, waar ieder mens uniek is én waar we vanuit ons christelijk geloof verantwoordelijkheid dragen voor het welzijn van elkaar, onze aarde en onszelf.

Visie Verus

Verus sluit aan bij een breed verlangen naar zingeving en goed samenleven. Wij kiezen voor een brede benadering van waardenvol onderwijs, vanuit ons geloof in God, gericht op de ontwikkeling van jongeren tot zelfbewuste volwassenen. Met meer aandacht voor persoonsvorming en socialisatie in plaats van alleen voor kwalificatie. Onderwijs waar kinderen en jongeren vanuit hun natuurlijke nieuwsgierigheid een sterk moreel kompas ontwikkelen, als stevige basis voor de toekomst. Waar ze vanuit vertrouwen leren om als vrij mens staande te blijven in een wereld die we niet kunnen beheersen. Onderwijs waar je leert leven van wat komt, je hiertoe kunt verhouden en bijdragen aan een meer verbonden samenleving. Zodat kinderen en jongeren hun stap in deze samenleving kunnen zetten, met een wakker hoofd, met kennis van een wereld die je alle kanten op trekt. Maar ook met een wakker hart, want het hart bepaalt immers de betekenis en waarde van alles wat gebeurt. En met handen uiting geven aan geloof en kwaliteiten in de praktijk.

Context

Globalisering en economisering

Vrede, vrijheid en welvaart leidden tot meer welzijn en een geloof in economische groei. Leerlingen worden voorbereid om menselijk kapitaal (de kenniseconomie) te worden. Investeren in onderwijs moet leiden tot een opbrengst, inclusief verantwoording. Er moet meetbaar gemaakt worden wat zeer moeilijk te meten is. Dat voelt soms als wantrouwen en tekort schieten en doet niet altijd recht aan de pedagogische taak van onderwijs: autonomie (mens willen zijn/persoonsvorming) en leren samenleven. Het vakmanschap van de leraar staat sterk onder druk, doordat er vooral gekeken wordt naar opbrengsten en prestaties. Leraren voelen zich uitvoerder van (overheids)beleid, en leerlingen worden vooral bekeken op hun tekort en niet op wat zij de samenleving te bieden hebben.

Individualisering

Meer kennis en beschikbaarheid van informatie door digitalisering zijn positief. De keerzijde is minder afhankelijkheid van elkaar. Het algemeen belang maakt plaats voor deelbelangen. De burger of consument wil dat zijn bijdrage in tijd/geld/likes ook zijn persoonlijk belang dient. Van algemeen gezamenlijk belang, via 'waar voor je geld', naar what's in it for me. Dat heeft gevolgen voor het lidmaatschap van verenigingen, de mondigheid van ouders richting scholen, de prestatiedruk op leerlingen (training-to-the-cito, schaduwonderwijs) en concurrentie van scholen om onderscheidend en aantrekkelijk te zijn voor ouders en leerlingen. Er is meer zelforganisatie en deeleconomie, meer ad hoc samenwerking en uitwisseling vindt steeds meer plaats via nieuwe vormen als communities en platforms. Daarnaast is er een steeds grotere kloof tussen mensen met een verschillend opleidingsniveau (SCP en WRR, gescheiden werelden, 2014) en neemt ook de segregatie op basis

van inkomen en opleidingsniveau toe (staat van het onderwijs 2018).

Geloof

Er is een breed verlangen naar meer zingeving, naar goed samenleven, om van betekenis kunnen zijn voor anderen. Er is meer behoefte aan verdieping en stilte, in een wereld vol stress en prestatiedruk. Een menselijk verlangen dat soms duidelijk religieus en godsdienstig van aard is, geïnspireerd vanuit het evangelie. Persoonlijke spiritualiteit en lifestyle vervangen steeds meer de institutionele spiritualiteit. De cultuur beïnvloedt religie in Nederland. Je 'ik-merk' verstevig je door het volgen van managementgoeroes, bootcamps, wereldreizen, events en tattoos en kettingen met een kruis. De behoefte aan authenticiteit neemt toe en 'gelijkgestemden' vinden elkaar in fysieke en online communities. Daar ligt een mooie kans voor Verus en scholen om juist vanuit de christelijke identiteit de brede onderwijsvisie, van kwalificeren, persoonsvorming en leren samenleven, uit te dragen en mensen met elkaar in verbinding te brengen.

Scholen

Scholen zijn de maatschappij in het klein. Problemen in de samenleving komen micro terug bij scholen. Sociaal beleid in brede zin, zoals krimp, passend onderwijs, armoede, relationele verhoudingen (verlies, scheiding, pesten, conflicten) vraagt meer tijd, terwijl de overheidsfocus op taal en rekenen ligt. Ook hier is maatschappijkritiek en pleiten voor een brede onderwijsvisie nodig. Op het snijvlak van deze trends ligt een bijzondere taak voor het onderwijs gebaseerd op katholieke en christelijke waarden. Verus wil in het maatschappelijk debat een ander geluid laten horen en met partners een beweging inzetten vanuit de waarden geloof, hoop en liefde. In de klassen en op scholen gebeurt het en daarom kent Verus zijn plaats als vereniging en wil het scholen inspireren en ondersteunen, zodat zij in staat zijn goed onderwijs te kunnen blijven geven.

De plek van de vereniging

Verus is een krachtige ledenorganisatie in een veranderende context. Als vereniging willen we goed inspelen op veranderende behoeften bij leden en maatschappij. Er is een verschuiving van eenzijdige naar tweezijdige solidariteit: het lidmaatschap van de vereniging is minder vanzelfsprekend en wordt meer berekenend. We hebben een sterke reputatie; in ons laatste onderzoek worden de belangenbehartiging voor het katholiek en christelijk onderwijs, de ondersteuning bij het vormgeven van de identiteit en de advisering van schoolbesturen en toezichthouders door leden als eerste genoemd en gewaardeerd.

Verus leden veranderen. Veel schoolbesturen werken over hun denominatie samen of fuseren met katholieke of protestants christelijke, met algemeen bijzondere of openbare scholen. Andere scholen kiezen ervoor hun expliciet christelijke karakter te versterken. Er komt een nieuwe generatie schoolbestuurders die een andere taal spreekt en die kritisch is. Het feit dat een school christelijk of katholiek heet, is niet voldoende om het lidmaatschap van onze organisatie te rechtvaardigen: het moet aantoonbaar zijn dat Verus van waarde is en dat moet zich niet beperken tot bestuurders. Onze uitdaging is daarnaast om de diversiteit in typen christelijk en katholiek onderwijs zowel te verbinden als in hun eigen identiteit aan te spreken, door in taal te zorgen dat eenieder zich herkent en we niemand afstoten. Wij zijn continu op zoek naar de beste manier om toegevoegde waarde te bieden, door een warm verenigingsgevoel, onderling vertrouwen en hiermee een basis voor samenwerking en innovatie.

Van waaruit

Scholen zijn gemeenschappen van kinderen, ouders, docenten en onderwijsondersteunend personeel, directeuren en rectoren en bestuurders. Gemeenschappen waar geloof, hoop en liefde

worden gedeeld, waar wordt ontvangen en gegeven. We stellen de liefde voor kinderen centraal en onze hoop op leraren, die zich onvoorwaardelijk richten op het goede wat in kinderen kan ontstaan. Wij laten ons inspireren door ons geloof en zien het evangelie van Jezus Christus als een waardevolle boodschap voor de wereld van nu en later. Onze droom is een beschaving van naastenliefde, waar ieder mens uniek is én waar we verantwoordelijkheid dragen voor het gemeenschappelijk welzijn. Onze scholen vormen dé plek waar kinderen elkaar ontmoeten en leren omgaan met verschil. Naar christelijke overtuiging heeft ieder mens de roeping om op eigen, unieke wijze drager te zijn van kennis, inzicht en vaardigheden. Niet de behoefte van de vermeende arbeidsmarkt van de toekomst zijn bepalend voor waardenvol onderwijs, maar de roeping van alle mensen naar beste vermogen in vrijheid en verantwoordelijkheid bij te dragen aan de toekomst.

Opdracht:

Om een krachtige vereniging te blijven is het noodzakelijk dat we op lange, middellange en korte termijn investeren in:

1. Verdieping: behartigen van strategische belangenbehartiging
2. Verbreding: positionering als zichtbare beweging, ook van directeuren en rectoren
3. Verbinding: onze vereniging écht van en voor de leden te laten zijn
4. Verduurzaming: een totaalpartner zijn en blijven voor onze leden.

Lange termijn:

1) verdieping:

- o We staan voor de grondwettelijke vrijheid geformuleerd in artikel 23. Voor zowel de pedagogische vrijheid van onderwijs (inrichting) als de pluriformiteit van het onderwijslandschap (richting). Wij koesteren de pedagogische vrijheid van onderwijs én het brede palet aan scholen en daarmee keuzevrijheid voor ouders om te kiezen voor een school die het dichtste bij eigen opvattingen staat. We concentreren ons op thema's die direct raken aan onze agenda zoals de brede vorming van kinderen, burgerschap, kansengelijkheid, de school als oefenplaats voor de gemeenschap en de maatschappelijke opdracht van de school. We zorgen dat we zichtbaar zijn op deze thema's. We voeren een proactieve lobby en werken campagnematig.

Middellange termijn:

2) verbreding:

- o Wij positioneren onszelf als beweging, die we gezamenlijk vormen met de schoolbesturen, de scholen en onze bureaumedewerkers. We staan voor waardenvol onderwijs. Christelijke scholen, of ze nu katholiek, protestants, interconfessioneel, evangelisch, gereformeerd of reformatorisch zijn, ontnemen hun bestaansrecht ten diepste niet aan de grondwettelijke bescherming, maar in de mate waarin zij hun eigenheid, hun identiteit kunnen vormgeven in de brede zin van het woord. We voeren de dialoog over het eigen waarderende verhaal van de school en de identiteit van het schoolbestuur, verdiepen deze en houden de dialoog levend. We onderscheiden trends vanuit onze dienstverlening en ons relatiebeheer en spelen een voortrekkersrol in de vernieuwing van het onderwijs als oefenplaats voor de maatschappij.
- o We zetten primair in op inspiratie en co-creatie met bestuurders en toezichthouders en verbreden onze doelgroep naar schoolleiders en rectoren. We investeren in onze opdracht om onze leden nabij te zijn, waarbij we inzetten op persoonlijk

relatiebeheer en uitbouw van de relaties om met meer lagen in de school samen te werken. We betrekken leraren en ouders vanwege onze gerichtheid op de school als gemeenschap.

Korte termijn:

3) Verbinding:

- Verus is sterk in het ontwikkelen van samenwerkingsvormen die passen bij deze tijd door te werken vanuit vertrouwde relaties die we verder verstevigen. We blijven onze scholen inspireren door ervaringen te delen en ontmoeting te organiseren. We kennen de behoeften en ontwikkelen gezamenlijk producten en diensten. We zorgen ervoor dat alle verschillende scholen zich binnen Verus welkom en eigenaar voelen. Binnen onze achterban zijn er scholen die zich sterk met elkaar verbonden voelen, die we ondersteunen om samen te komen, bijvoorbeeld ten behoeve van de federatie christelijk MBO of de katholieke identiteitsdag.
- We maken in toenemende mate gebruik van digitale communities in aanvulling op de fysieke ontmoeting. Naast de ontmoeting en netwerkfunctie verlenen we diensten aan individuele leden en verzorgen we opleidingen.

4) Verduurzaming:

- Als vertrouwde adviseur die naast de leden staat, bouwen we onze adviespraktijk verder uit, waarbij onze kracht steeds meer zit in de verbinding tussen de disciplines die we in huis hebben en ons als totaalpartner ontwikkelen:
- We faciliteren inhoudelijke uitwisseling op geselecteerde thema's. Dienstverlening waar we een succesvolle basis voor hebben gelegd en die grote waarde toevoegen aan de waardering van onze leden voor het werk van Verus, zoals onze juridische dienstverlening en dienstverlening op het gebied van identiteit, governance en organisatiecultuur, bedrijfsvoering en inkoop, bouwen we verder uit en verbinden we aan onze brede opdracht voor onderwijs.
- We faciliteren leden in hun ontwikkeling en innovatie en bieden productmarktcombinaties die aansluiten bij behoeften.
- We onderzoeken de voor- en nadelen van het scheiden van de inkoop en eventuele andere financieel rendabele diensten in een aparte rechtspersoon.

In de omgeving:

Verus neemt een zelfstandige en vrije positie in het krachtenveld van allerlei organisaties in. We zoeken samenwerking met passende partners waarmee we dieper de scholen in kunnen komen om ook docenten, ouders en leerlingen te bereiken en daarmee een totaalpakket waardenvol onderwijs kunnen bieden. Als voorbeeld dient de samenwerking die we met NHL Stenden Hogeschool hebben in VONKT. We werken samen aan onze opdracht in de christelijke omgeving met partners als KRO/NCRV en EO. Ook met aanpalende organisaties zoeken we samenwerking, zoals met de sectororganisaties PO-Raad, VO-Raad, MBO- en HBO-Raad en VSNU en met profielorganisaties LVGS, VOSABB, VBS, VGS en ISBO. Waar mogelijk werken we in het maatschappelijk belang aan gezamenlijke campagnes en ontwikkelen gezamenlijke lobby, dienstverleningsconcepten en/of projectsamenwerkingen waarbij we onze opdracht om de samenleving waardenvol onderwijs te bieden voor ogen houden. Ook kijken we waar we in kunnen spelen op kansen in de markt en ontwikkelen we gezamenlijke proposities waar mogelijk.